

הוכן עי"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

תמורה דף יז.

ר' יוסי בר' יהודה אומר "עשה שוגג כמזיד בתמורה ולא במוקדשין בעלי מומין",
באיזה אופן מיירי?

במוקדשין בעלי מומין - לא לוקה / קדוש	בתמורה - לוקה / קדוש	
סבור שמותר להקדישם	סבור שמותר להמיר	לחזקה ¹
סבור להקדיש עולה והקדיש שלמים (ל"א) סבור להקדיש שור שחור והקדיש לבן	סבור תמורת עולה ואמר תמורת שלמים (ל"א) סבור לומר שור שחור ואמר לבן	לר' יוחנן
סבור שבעלי מומים נאכלים בלא פדיון ²	סבור שאפשר לחלל קדשים ולא נתכוון להמיר כלל ³	לריש לקיש
באומר כשאכנס לבית אעשה הקדש - וכשנכנס הקדיש בלא דעת	באומר כשאכנס לבית אעשה תמורה - וכשנכנס המיר בלא דעת ⁴	לרב ששת

המקדיש את הטריפה מה דינה?

כיצד היא נפדית	איזה קדושה חלה	
צריכה מום קבוע ונפדית למיתה	קדשה קדושת הגוף	לשמואל ⁵
נפדית בלא מום להאכיל לכלבים ⁶	קדשה קדושת דמים כעצים ואבנים	לרב אושעיא

¹ ובאומר מותר עשה בתמורה שוגג כמזיד - שלוקה, וצינו התוס' (ד"ה גבי), לדבריהם בריש מכילתין (דף ב. ד"ה הא) ששם הביאו את מחלוקת רבינו ברוך עם רבינו שמעון שאנץ, דרבינו ברוך ס"ל שבתמורה נתחדש כאן שיש מלקות גם בשוגג, ואילו רבינו שמעון שאנץ ס"ל שאין שייכות למלקות בשוגג. ולדבריו גרסינן כאן "קדיש ולא קדיש", ר"ל דבתמורת שוגג דאומר מותר - חל ההקדש, ואילו באומר מותר להקדיש בעלי מומים והקדיש - לא חל ההקדש, כיון שהוא שוגג.

² ופטור ממלקות אפי' שאכלם - דלא אמרינן במוקדשים שוגג כמזיד. וכאן לא שייך לגרוס "קדוש ולא קדוש" - דהא כבר קדושים וכנ"ל, ועל כרחך כאן הגירסא "לקי ולא לקי" - תוד"ה גבי בסופו.

³ פ"י, דיודע הוא שתמורה אסורה, ולכך אמר "תצא זו ותכנס זו" - וחשב שבלשון זו אין כאן תמורה אלא חילול, אלא שהדין לא כן דבתמורה מועילים מעשיו בשוגג כמזיד וחלה התמורה ושניהם קדושים ולוקה. ובשטמ"ק (אות ט"ז) פירש, שאפי' שאמר תקדש זו על מנת שתצא זו לחולין ג"כ קדושים שניהם בתמורה - והרי שעשה שוגג כמזיד.

⁴ רש"י פירש שהוא אדם בעל מחשבות, וכשעשה לבסוף את התמורה כשנכנס לבית - עשה זאת בלא דעת. ותוס' (ד"ה אכנס) מקשים, דא"כ מה צריך להקדמה "אכנס לבית זה אקדיש ואמיר" - נימא רק שנכנס לבית ועשה המרה שלא מדעת. ולכן פירשו תוס' שמירי שאמר כשעמד מחוץ לבית ואמר: "כשאכנס לבית זה תהיה בהמה זו תמורה או הקדש" - וכשנכנס לא חשב ולא אמר כלום מענין ההקדש או התמורה, ונמצא שחלה התמורה וההקדש שלא מדעת. והדין הוא, דבתמורה קדיש ולקי - דעשה בה שוגג כמזיד. ובהקדש לא קדיש ולא לקי עליו אם אכלו - דלא עשה בו שוגג כמזיד.

⁵ מבואר בגמ' דכל דבריו הם אליבא דחכמים דפליגי אר' אליעזר דמשנתנו (דלשיטת שמואל יש מחלוקת כזו), וסוברים שאפי' על דבר שאינו ראוי לגופו חל עליו קדושת הגוף. אכן לפי שיטת ר"א דמשנתנו הסובר דכלאים וטריפה וכו' לא קדושים ולא מקדשים - מודה שמואל שאינה קדושה כלל. ועכ"פ אליבא דחכמים ס"ל לשמואל שכיון שקדושים קדושת הגוף צריכים מום קבוע לפדותן, וכיון דקיי"ל דאין פודין את הקדשים להאכילן לכלבים, כאן פודה אותה למיתה וטעוניהם קבורה אחר מיתתם.

⁶ דכיון שס"ל שאין כאן קדושת הגוף אלא קדושת דמים יכול לפדות הטרפה בלא מום קבוע ובשביל להאכילן לכלבים.

הוכן עיני כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

תמורה דף יז:

מנין לנו שולד ותמורת שלמים או ולד ותמורת בעלי מומים, שהם קדושים?

שלמים תמימים	שלמים שנפל בהם מום	
ולד ⁴	לתנא דברייתא: דכתיב "זכר" ² לר' ישמעאל: דכתיב "אשר יהיו לך" ³	לתנא דברייתא: דכתיב "אם" זכר לר' ישמעאל: דכתיב "זכר" ¹
תמורה ⁵	לתנא דברייתא: דכתיב "נקבה" לר' ישמעאל: דכתיב "רק קדשיך"	לתנא דברייתא: דכתיב "אם" נקבה לר' ישמעאל: דכתיב "נקבה"

ולד שלמים בעלי מומים שקדוש, לאיזה ענין הוא קדוש?

אליבא דר' אלעזר (לקמן דף יח): ⁶	אליבא דרבנן (לקמן דף יח):	
קדוש להקרב	קדוש לרעייה	לשמואל ורבא
קדוש לרעייה ⁷	קדוש לרעייה	לבר פדא ורב פפא

¹ פ"י מפסוקים אל למדנו שהוא קדוש, אולם לענין להקרב - ע' להלן בטבלא הבאה.

² לשון הפסוק (ויקרא ג: א) "וְאִם זָבַח שְׁלָמִים קָרְבָּנוֹ אִם מִן הַבָּקָר הוּא מִקְרִיב אִם זָכָר אִם נִקְבָּה תָּמִים יִקְרִיבֶנּוּ".

³ לשון הפסוק (דברים כב: יז) "רַק קִדְשֵׁיךָ אֲשֶׁר יִהְיוּ לְךָ וּנְדָרֶיךָ תִּשָּׂא וּבָאתְ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר ה'".

⁴ למשנתנו ולד שלמים קרב שלמים, אכן לקמן (דף יח). יש מחלוקת בזה. וכן למשנתנו ולד ולדן דינו כולד שלמים, וגם בזה יש מחלוקת לקמן, וע' בטבלאות שם.

⁵ דין תמורה הוא בין בשלמים ובין בעולה, ואילו דין ולד לא שייך בעולה שהיא באה דוקא מהזכרים. אולם אם עבר והקדיש נקבה לעולה וילדה, ע' לקמן (דף יח): במשנה. וכשקרב עולה דינו שטעון הפשט וניתוח וכולו כליל לאישים. וכשקרב שלמים דינו כשלמים דטעון סמיכה ונסכים ותנופת חזה ושוק.

⁶ דס"ל שאם עבר והקדיש נקבה לעולה וילדה - ולדה קרב עלה, אף שאמו אינה ראויה להקרב עולה. וא"כ י"ל דה"ה כאן בולד בעלי מומים דאף שאין אמו קרבה מ"מ הולד קרב.

⁷ כלומר, מה שאמרו לרעייה לדברי הכל כוונתם שגם אליבא דר' אלעזר אינו קדוש להקרב, דאינו דומה למקדיש נקבה לעולה שולדה קרב עולה, דשם יש שם עולה על אמו [או משום שמצינו עולה נקבה בעולה העוף - כפירש"י. או משום שקדושה האם בקדושת הגוף דאין לה פדיון - כפי הרמ"ר בתוד"ה איכא], משא"כ בבעלת מום אין לה שם קרבן, וכן היא עומדת לפדיון. וכמבואר כל זה בתוס' ד"ה דאיכא וברבינו גרשום. אולם הגליון בשטמ"ק (אות י"ג) חולק, ע"ש.